

﴿ 137. MEKTUP ﴾

۱۳۷- ﴿ الْمَكْتُوبُ السَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ وَالْمِائَةُ : إِلَى الْحَاجِّ خَضِرِ الْأَفْغَانِيِّ فِي بَيَانِ غُلُوبِ شَأْنِ الصَّلَاةِ الْمُنَوَّطِ كَمَالِهَا بِالْوُصُولِ إِلَى نِهَايَةِ النِّهَايَةِ وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ ﴾

وَصَلَّ الْمَكْتُوبُ الْمَرْغُوبُ وَالتَّضَحَّ مَا فِيهِ اعْلَمْ أَنَّ الْإِلْتِذَاذَ بِالْعِبَادَةِ وَارْتِفَاعَ الْكُلْفَةِ فِي آدَائِهَا مِنْ أَجْلِ نِعَمِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى خُصُوصًا فِي آدَاءِ الصَّلَاةِ فَإِنَّهُ لَا يَتَيَسَّرُ فِيهَا لِغَيْرِ الْمُتَنَهِّي خُصُوصًا فِي آدَاءِ الصَّلَوَاتِ الْفَرْضِيَّةِ فَإِنَّ الْإِبْتِدَاءَ لَا الْتِذَاذَ فِيهِ إِلَّا بِالتَّوَافُلِ وَأَمَّا فِي النِّهَايَةِ فَتَكُونُ تِلْكَ النِّسْبَةُ مُنَوَّطَةً بِالْفَرَائِضِ وَيُرَى فِيهَا الْإِشْتِغَالُ بِالتَّوَافُلِ تَعْطِيلًا وَالْأَمْرُ الْعَظِيمُ لِلْمُتَنَهِّي هُوَ آدَاءُ الْفَرَائِضِ فَقَطْ ﴿ع﴾: وَهَذِي سَعَادَاتٌ تَكُونُ تَصِيبَ مَنْ * وَيَتَبَغَى أَنْ يُعْلَمَ أَنَّ الْإِلْتِذَاذَ الَّذِي يَحْصُلُ حِينَ آدَاءِ الصَّلَاةِ لَا حَظَّ لِلنَّفْسِ فِيهِ أَصْلًا بَلْ هِيَ عَيْنُ ذَلِكَ الْإِلْتِذَاذِ فِي الْبُكَاءِ وَالْحُزَنِ سُبْحَانَ اللَّهِ أَيُّ رُبَّةٍ هَذَا ﴿ع﴾: هَنِيئًا لِأَرْبَابِ النِّعَمِ نَعِيمُهَا * وَالتَّكَلُّمُ بِمِثْلِ هَذَا الْكَلَامِ وَسَمَاعُنَا آيَاهُ أَيْضًا غَنِيمَةٌ لَامِثَالُنَا الْمُهَوِّسِينَ ﴿ع﴾: دَعُونَا نُسَلِّ بِالْأَمَانِي قُلُوبَنَا وَاعْلَمْ أَيْضًا إِنَّ رُبَّةَ الصَّلَاةِ مِثْلُ رُبَّةِ الرُّؤْيَةِ فِي الْآخِرَةِ فَنِهَايَةُ الْقُرْبِ فِي الدُّنْيَا أَمَّا هِيَ فِي الصَّلَاةِ وَنِهَايَةُ الْقُرْبِ فِي الْآخِرَةِ فِي عَيْنِ الرُّؤْيَةِ وَأَيْضًا أَنَّ سَائِرَ الْعِبَادَاتِ وَسَائِلَ لِلصَّلَاةِ وَالصَّلَاةِ مِنَ الْمَقَاصِدِ وَالسَّلَامِ وَالْإِكْرَامِ .

﴿ TÜRKE ANLAMAMI ﴾

Bu mektup Hacı Hızır Afgânî'ye²³⁸ yazılmış olup kemâli sonun sonuna ulaşmaya bağlı olan namazın şânının yüceliğini ve benzer meseleleri içermektedir.

²³⁸ Zubdetu'l-Makâmât'da bu zâta ilgili bilgi şöyledir: "Hazret-i İmam (İmam-ı Rabbânî) in yükek nazarlarına muhatap olanlardan olup, Hazret-i İmam'dan tarikat talimi için

Değerli mektubunuz ulaştı ve içeriği açık olarak anlaşıldı.

Bilmek gerekir ki; ibâdetin zevkine varmak ve edası sırasındaki külfetten kurtulmak Allah Teâlâ'nın ihsan ettiği en değerli nimetlerdendir. Özellikle de namazın edası sırasında...

Yolun sonuna ulaşmayanlar için, özellikle farz namazların edasında bu tür bir lezzet almak kolay olmaz. Çünkü yolun başında yalnızca nafilelerden tad alınır. Sülûk yolunun sonunda ise bu tad alma nisbeti farzlara bağlı olur ve nafilelerle meşguliyet kesintiye uğrar. Müntehânın büyük işi yalnızca farzların edası olur.

"Bu büyük saadetler kime nasib olur acaba!" (Şiir),

Bilmek gerekir ki; namazın edası sırasında ulaşılan tadda nefsin kesinlikle bir payı olmaz. Hatta ağlama ve hüznün esnasında bile aynı tada varılır. Subhânallah, bu ne büyük bir rütbedir!

"Nimet sahiplerine kutlu olsun ulaştıkları nimetler!" (Şiir).

Bu gibi sözleri söylemek ve duymak dahi bizim gibi şaşkınlara ganimettir.

"Bırakın tesellî edelim kalplerimizi bu kuruntularla!" (Şiir).

Yine bilinmeli ki; namaz rütbesi âhiretteki ru'yet (Allah'ı görme) rütbesi gibidir.

Dünyada Allah Teâlâ'ya yaklaşmanın en nihâî noktası ancak namazdadır. Âhirette ki yaklaşmanın nihâî noktası ise ru'yetin kendisindedir.

Aynı şekilde diğer ibâdetler namaz için olan vesilelerdir; namaz ise maksatlardandır.

Selam ve muhabbetle.

﴿ KELİME ANLAMİ ﴾

137. إِلَى الْحَاجِّ Yüz otuz yedinci mektup الْمَكْتُوبُ السَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ وَالْمِائَةُ : < فِي بَيَانِ غُلُوبِ شَأْنِ الصَّلَاةِ (Ne hakkında?) Hacı Hızır Afgânî'ye yazılmıştır الْمَنْطُوبُ كَمَا لَهَا Tam Namazın yüceliğinin açıklaması hakkındadır (Öyle namaz ki) Sonun إِلَى نِهَآيَةِ النِّهَآيَةِ Ulaşmaya (Nereye?) بِالْوُصُولِ (Neye?) oluşu bağlı olan Buna benzer şeylerden de bahseder وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ >

مَا (Ne?) Açıklığa kavuştu وَالتَّصَحَّحَ Değerli mektubunuz ulaştı وَصَلَ الْمَكْتُوبُ الْمَرْغُوبُ İçinde yazılanlar اعْلَمَ Bil ki; أَنْ الْإِلْتِذَاذَ بِالْعِبَادَةِ Şüphesiz ibadetten zevk almak Onun yerine getirilmesindeki فِي آدَائِهَا (Neredeki?) Ve külfetin kalkması (Neredeki?) Allah Sübhânehü ve Teâla'nın en büyük Fأنه Namazın edası sırasında فِي آدَاءِ الصَّلَاةِ Özellikle de خصوصاً Özelliikle de (Nerede olmaz?) Manevi yolu لِعَبْرِ الْمُنْتَهَى (Nime?) Namazda mümkün olmaz لا يَتَيَسَّرُ فِيهَا Zira o zevk alma ilişkisi (Ne olur?) Bu zevk alma ilişkisi (Ne olur?) Ve وَبُرَى فِيهَا FARZLARA بِالْفَرَائِضِ Bağlı (Neye?) Nefilelerle meşgul olmak (Ne olarak?) Tَعْطِيلًا (Ne?) Duraksama / hareketsizlik الْعَظِيمُ Manevi yolun sonundakine (Nedir?) Farzların edasıdır فَقَطْ Yalnızca ﴿ع﴾: Mısra: وَيَبْنِي أَنْ يُعْلَمَ Kimin nasibi olur acaba? تَكُونُ تُصِيبُ مِنْ Bu saadetler وَهَذِي سَعَادَاتُ Bilinmesi gerekir ki; الَّذِي Zevk alma كِي: Gerçekleşiyor (Ne zaman?) O zevkte فِيهِ (Nerede?) Nefsin payı yoktur لَاحِظْ لِلنَّفْسِ Namazı kılariken حِينَ آدَاءِ الصَّلَاةِ Zevkin aynısıdır (Neredeki?) فِي ذَلِكَ الْإِلْتِذَاذِ Bilakis o (Nedir?) كَسِينِلِكَةً Kesinlikle بَلْ هِيَ أَصْلًا

